

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Iure patronatus. Consilium CCCCLXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

patronus, illi de patronato beneficio provideri possit, si non per propriam praesentationem, saltem per superioris, ad quem admissio & ius canonicæ institutionis pertinet, spontaneam provisionem & auctoritatem, si patronus illi consentiat, & provisioni de sua persona sic factæ acquiescat, Zabarella in clem. 1. nu. 11. de supplen. neglig. pralat. Panor. & alij in d. c. Per nostras, Praeses consil. 37. Quidam Dominus vers. in contrarium: nihil tamen est in proposito, unde dicto Domino Decano hæc Capellania acquiri vel acquisita conservari possit; cum nec aliorum Collatorum seu compatronorum collationem seu praesentationem habeat, sed formaliter illos, ut proponitur, contradicentes experiatur, nec ultionem Capituli aut alterius superioris provisione, aut institutione adjuvetur; & his etiam concurrentibus adjuvari non possit, propter defectum requisitæ qualitatæ, hoc est cognationis seu agnationis ad ipsum fundatorem; quæ concurrente proclivius sustineri possit talis etiam patrono facta provisio, Praeses d. consil. 37. vers. item ex alio.

8 Illud quoque huic resignationi ex causa permutationis non parum resistit, quod videatur esse fraudulenta; facta in fraudem patronorum, ad extorquendum ab illis necessariam collationem seu provisionem; ad quam non cogerebatur in simplici resignatione etiam in favorem, seu ad opus certi alicujus factæ, DD. in c. Ex parte De off. deleg. Staphil. de literis gratia tit. de varijs mod. vacat. §. modo pro declaratione nu. 9. & sequent. Fraudem verò, seu illius factis urgentem praesumptionem arguit inaequalitas (uti praesupponi videtur) horum competratorum beneficiorum; dictæ scilicet pinguis & bene dotatae Capellaniæ, ad tenuem hoc beneficium, c. 2. de renunt. lib. 6. c. Quia verosimile De praesumpt. Franc. Marc. decis. 1127. par. 1. Ita ut sub commento hujus permutationis neque dictis compatronis, neque dicto consanguineo, neque prædicto Capitulo aliquod præjudicium generari potuerit, quin dictis duobus alijs senioribus Canonicis ius praesentandi hunc consanguineum fundatoris permanserit solum, & dicto Capitulo nulla sit necessitas autorizandi hanc permutationem, aut ex illa instituendi prædictum D. Decanum in hac Capellania.

9 Quo constituto succedit secunda quaestio, an novissimus possessor hujus Capellaniæ ipso jure privatus sit, aut privari possit eadem Capellaniâ? Ad quam paucis respondetur, in seu ex sola hac resignatione non esse inductam vacationem hujus Capellaniæ; quia cum resignatio ex causa permutationis effectum non consequitur, quisque competrantium retinet suum beneficium, seu, ut plerique volunt, redit ad illud etiam sine nova collatione, c. Si beneficia De præben. lib. 6. Ioan. Andr. in c. 1. De rer. permutat. lib. 6. Ioan. de Imola in c. Cum universorum De rer. permut. Steph. Bertran. consil. 133. Visi processum 24. vol. 2. parte 1. * Sed magis controversum est, an ipso jure vacet ex defectu ordinis sacerdotalis, si, ut (quamvis non satis clare) praesupponi videtur, hæc Capellania ex sua origine & fundatione requirit præsentem sacerdotalem ordinem. Et si enim tunc cum ex constitutione, statuto, privilegio, vel consuetudine ad obtinendum beneficium certus ordo Ecclesiasticus

requiritur, non sit necesse tempore collationis seu acquisitionis beneficii, illum ordinem in specie habere; sed sufficiat in eâ etate esse, ut intra annum ab acquisitione beneficii ille ordo obtineri possit, c. 2. De instit. lib. 6. Lud. Rom. consil. 325. Quoad primum in princ. cum tamen est requiritur ex fundatione & ordinatione ejus, qui beneficium fundavit, non sufficit idonea ad obtinendum ordinem ætas, sed requiritur adualis obtenti ordinis præfens qualitas tempore acquisitionis beneficii, And. Barbat. cons. 33. Quoad primum in fine vol. 2. Casar. Lambert. in tract. de iure patron. lib. 2. p. 1. artic. 29. septima quaest. principalis. Ad quod respectum habendo dici posset, nec dictum consanguineum modernum possessorem, qui nec de præfenti adhuc est in ordine sacerdotali, habendum esse pro Rectore dictæ Capellaniæ; illumque non tam ipso jure privatum esse dictâ Capellaniâ, quam illam numquam efficaciter obtinuisse: ideoque ex illius resignatione quantumvis ex causa permutationis, præfato Domino Decano aliquid juris acquiri non potuisse, d. c. Quod autem in fine De iure patron. Si tamen hætenus hoc de consuetudine observatum fuit, quod etiam non sacerdoti conferri consueverit hæc Capellania, cum onere promovendi ad presbyterium intra tempus à jure statutum; hoc est intra annum, c. Cum in c. 5. inferiora De elect. c. Licet canon eod. tit. lib. 6. quod plerique in omnibus sic quocumque modo qualificatis beneficiis servandum esse putant; consultum erit expectare tamdiu, donec terminus juris, hoc est annus lapsus erit, eoque lapso rectâ viâ poterunt patroni hujus Capellaniæ procedere ad illius provisionem, etiam aliter non requisito dicto moderno possessore, multo magis eo ex urbanitate & civilitate de suscipiendis ordinibus admonito, d. c. Licet canon. Et si tempus, quod patronis Ecclesiasticis ad præsentandum est indultum, hoc est semel, à die notæ vacationis sit quoque lapsus, c. 1. De iure patron. lib. 6. poterit Capitulum jure devoluto alicui idoneo de sanguine conferre eandem Capellaniam, c. 3. De iure patron. ex quo (ut praesupponimus) ius canonicæ institutionis in hac Capellania ad dictum Capitulum pertinet, c. 2. De concess. præben. Clem. 1. & ibi Gloss. in V. dispositionem De supplen. neglig. pralat. Franc. Marcus decis. 481. nu. 10. parte 1. Rebuff. in præxi benefic. tit. de devolut. nu. 54.

De iure patronatus.

S V M M A R I V M.

Ius patronatus contra provisionem Apostolicam.

1. Iuri patronatus expressum non derogans provisio censetur surrepticia & nulla.
2. Iuri patronatus laicalis praesumitur Papa non velle derogare, si non expresserit.
3. Beneficium iure devoluto collatum ante devolutionem, non debet superveniente devolutione.
4. Beneficij eiusdem tituli plures accumulari possunt.
5. Beneficij possessionem antecedentem confirmare potest titulus subsequens.

6. Seniores

6. Seniore seu proximo de familia repudiante admittetur sequens in ordine senj.

CONSILIVM CCCCLXXVIII.

REQVISITVS pro subscriptione Consultationis, quæ pro Domino Henrico Michaelis confecta dicitur per Curiam Leodiensium Advocatum (cujus nomen in exemplo dictæ Consultationis mihi exhibitio adscriptum non invenio) eo fine, ut exhibeatur in Concilio Brabantia in causa possessoria Capellanæ cujusdam pro sustinendo jure, quod D. Henricus ad illam prætereundum videtur, ex jure Papalis provisionis; in lectione dictæ consultationis invenio quædam, quæ difficultatem mihi movent & manum à scribendo aliquo modo retrahunt. Quod forte non facerent, si cum consultationis hoc exemplo, Actorum quoque exemplum transmissum esset, aut saltem per dictum D. Advocatum in hac consultatione merita causæ explicatius propolita, & deducta fuissent: à quorum repetitione consulto abstinuisse videtur. & compendio pro Dominis Iudicibus ea tantum congestisse & suggestisse, in quibus nodus, & status causæ consistit. Prudenter sane & ut res ipsa demonstrat, doctè, si per omnia appositè; quod non visis actis vel confidentius asserere, vel temerè negare non possum.

Difficultatem & scrupulum mihi in primis movet, quod in quinta dictæ consultationis clausula, incipiente, *Oultre ce que ladite provision &c.* hoc est, præterquam quod dicta provisio, &c. obiter assumitur, sed in sequentibus non expenditur, quod Papalis hæc provisio sit facta durante adhuc termino, quo patronus hujus Capellanæ ex juris dispositione ad hanc Capellaniam præsentare poterat; hoc est, durante adhuc quadrimestri à morte novissimi Rectoris, c. 1. § ult. De iure patron. lib. 6. Id enim si verum est, extra omne periculum videtur esse causa adversarij; propter manifestam dictæ Papalis provisionis nullitatem; & sic propter defectum tituli, qui dicto proviso Papali potentiùs obstat debet in hac causa, in qua Impetrantis seu Actoris partes sustinet; ad quem in possessorio iudicio removendum, adversario, qui partibus Rei fungitur, sufficere debet defectus Actoris, etiam si ipsius jus quoque nullum esset, L. ult. C. de rei vindic.

Nullitas Papalis provisionis in eo constituitur potest, quod Papa hanc provisionem facere non potuerit, nisi altero ex his duobus modis, videlicet vel per præventionem, & derogationem juris patronatus laicalis, vel jure devolutionis. At verò priore modo factam non esse in dicta consultatione præsupponitur in dicta quinta clausula: sic ut hæc Papalis provisio de beneficio, quod est juris patronatus laici, non facta illius expressâ mentione, nec adiectâ illius derogatione notoriè sit surreptitia, can. Decernimus xvi. q. 7. Lapis alleg. 105. DD. in c. 2. de præben. lib. 6. Decius consil. 226. In causa Domini nu. 3 & per consequens nulla, c. Porrecta de confirmat. utili vel inutili, c. ad audiendam de rescriptis, præsertim cum beneficium patronatum non vacavit apud sedem Apostolicam, nec est in casu reservationis alicujus specialis. †

2 Non enim præsumitur Pontifex in dubio voluisse derogare juri patronorum laicorum, etiam si ex plenitudine potestatis id maxime posset, Paner. in Consil. Wamef. Tom. II.

c. Cum dilectus in fine De iure patron. Felin. in tract. Quando licet apostolica noceant patronis Ecclesiasticis; & ut possit & maxime voluisset, illius voluntatis nullus in proposito esset, in hoc præsertim iudicio possessorio, effectus, propter restrictivam clausulam, quæ adiecta invenitur in literis Placiti Regij, his verbis; *Pourveu que le benefice ne soit de droit patronate*, hoc est, salvo quod beneficium non sit iuris patronatus. Quæ etsi in juris veritate, & rigore, non constringat Pontificiam provisionem; limitat tamen jus impetrantis, qui sub eâ lege & conditione impetravit sibi permitti usum hujus Papalis provisionis; sibi enim præjudicat, qui se in arcum constringit, DD. in l. Commodissime de lib. & posthumis. Proinde cum hic desit Papæ voluntas, nec libera sit potestas in præventionem patroni laici, propter usum dictarum literarum Placiti, quæ sic semper restringuntur, ne præiudicium faciant patrono laico: certum est, hanc provisionem impetrantis iure præventionis valere non posse.

Vt nec valere potest jure devolutionis; ob id, quod hæc provisio proponatur facta ante devolutionem; durante scilicet dicto quadrimestri, quo nondum lapsa, nulla potest intelligi devolutio, nec ex devolutione conferendi aliqua potestas, quasi deficiente fundamento ipsius potestatis, quæ non aperitur, nisi ex plenâ patroni negligentia, quæ nulla potest intelligi durante tempore à jure illi concessa, DD. in d. c. 1. § ult. De iure patron. lib. 6. Et quidem id usque adeo, ut etiam per Papam, & multo magis per inferiorem, ad quem de jure negligentia patroni, beneficij patronati collatio devolvi potest, facta collatio ante tempus devolutionis plenissimè præterlapsa, vix convalescat ex superveniente postea devolutione, si forte post hanc provisionem patronus adhuc sit in negligentia, propter initium inutile; cujus vitium purgari non potest, nisi ex nova & utili collatione: ut communiter ab omnibus hoc traditum, & receptum est, Paner. in disputat. 5. incip. Augerius, Lud. Rom. consil. 483. Dubitatur primo, can. Molin. ad consuet. Paris. §. 37. Glof. 1. nu. 3. Franc. Marcan decisi. 475. & 481. parte 1. & arrektis etiam supremorum tribunalium sæcularium definitum, Boerius decis. 70. nu. 7. Sic ut Impetranti ad corroboracionem hujus sui Papalis tituli, qui vitiosum initium habet, prodesse non possit, quod qui Opponentem præsentavit, in jure patronatus proximus non fuerit; & qui proximus erat, jure suo in tempore usus forte non fuerit; aut si tuit, Opponent ex illo institutionem & possessionem hujus Capellanæ non obtinuerit. Nihil enim prodesse potest Impetranti defectus Opponentis, si ipse titulo justo & valido destituitur; ut destitui omnino videtur, dum jus suum metitur ex inutili Papali provisione ante tempus devolutionis, si jure devoluta facta est, & si non jure devoluta, sed ordinario, propter restrictionem dicti Placiti, Dispiciendum itaque, an ex Bulla provisionis aliunde ex actis aliquod inveniri possit, unde hæc difficultas dissolvatur; quæ alioqui potenter causam Impetrantis premere videtur.

Accedit alia difficultas, quæ ex eo desumi potest, L. 2. videtur,

videtur quoddam Opponens si non ex priorē prae-
sentatione, quam fecisse proponitur, qui in iure
patronatus proximum gradum non obtinebat,
non possit ius praeferre ad hanc Capellaniam,
ob defectum iuris in praesentante: aliud tamen
indubitata consequutus videatur ex secunda prae-
sentatione illius, qui seu quā in iure patronatus
proximum gradum secundum fundationem hu-
jus patronatus obtinebat. Sequens enim hac prae-
sentatio utilis, expurgat fermentum & vitium
praecedentis, si modò debito tempore facta est.
Nihil enim vetat beneficii acquirendi plures ti-
tulos accumulari posse, c. post electionem vers. Quo-
niam De concess. praebe. Bellanera decis. 661. ex qui-
bus unum utilem & efficacem esse sufficit.

5 Et quamvis proponatur, quoddam Opponens ex
posteriore hac praesentatione realiter instituenti
non sit praesentatus; nec ipse ex illa literas pro-
clamatorias, neque Canonicam institutionem,
& sic neque possessionem huius Capellaniae obti-
nerit, c. 1. de regul. iur. lib. 6. nihilominus quoad
causam possessionis (de qua sola hic agitur) &
possessionem acquirendam & continuandam
sufficit, quod (licet ex inutili titulo possessio ac-
quisita sit) utilis & validus titulus superveniat;
quia superveniens ad continuationem possessio-
nis etiam sine novā apprehensione sufficit, DD. in
l. 3. in princ. De acquir. poss. Angelus in §. fin. Instit. de
de usurp. quasi ea, quae sunt ad conservandum,
operentur novam apprehensionem & inductionem,
Ioan. Bapt. verretus cons. 1. nu. 8. Vnde scri-
bit Baldus, in l. 2. nu. 57. vers. Sed pone aliquis c.
Deservit. & aqua, quod si is, qui non erat Ca-
nonicus, diu stetit in Choro, & Capitulo, ut Ca-
nonicus, & illi Papa postea contulerit eundem
Canonicatum, prosit ipsi superveniens hic titu-
lus, nec requiratur nova institutio seu installa-
tio: quasi ipso iure fiat quidam conversio, &
mutatio inutilis tituli ex causa superveniens
utilis; tunc potissimum, quando res adhuc est
integra, hoc est alicui alteri in eodem beneficio
ius non est acquisitum, Cravetta cons. 171. Magi-
ster Ioannes nu. 19. vol. 1. Vt in proposito evenisse
videtur; si secunda veri, hoc est proximi patro-
ni, praesentatio facta fuit, antequam hic Impe-
trans Papalem provisionem acquisivit. De quā
re in individuo videtur extare iuris decisio in ca-
su praesentationis à non vero patrono factae, con-
firmatae tamen per superveniens praesentatio-
nem veri patroni, in c. Cum Bertholdus in fin. De
sent. & re iud. Nicol. Everard. Praeses cons. 37. Qui-
dam Dominus Razo post princ. Ita ut cum hic agatur
dumtaxat de possessione continuanda & retinen-
da, & non de causa proprietatis & veri tituli, ma-
iorem indiginem requirentis, potior videatur
esse praesentatus, qui in possessione fuit prior, c. Si
6 à sede De praebe. lib. 6.

Illud quoque dubitandi iustam occasionem
tribuit, quoddam prior illa praesentatio absolute non
videatur posse dici nulla. Quamvis enim verum
sit, ius praesentationis ex fundatione pertinuisse
ad illum, qui ex familia proximus, & senior erat,
Alexan. cons. 4. Consideratus nu. 9. vol. 4. Molin. ad con-
suetud. vari. §. 8. Glo. l. i. nu. 6. ita tamen id acci-
piendum videtur, si is quoque intra tempus à Ture

constitutum iure suo usus fuerit; quia non uten-
do, & illud condemnando, alteri de familia lo-
cum fecisse videtur, praeses d. cons. 37. Natta cons.
195. Viso instrumenti. Sic quoddam in proposito vide-
ri possit prior praesentatio ab initio non tam om-
nino fuisse nulla, quam in suspensio retenta, ex
futuro evenit non sequitur alterius praesentatio-
nis à potiore factae ad utilitatem terti alicujus; &
sic extra dubium videatur esse sequens potioris
praesentatio eidem facta, quia magis esse videtur
ratificatio, prius factae, quam nova per se prae-
sentatio ad cassationem prioris. Haec quidem non
pro compertis quoad factum habeo; sed non vi-
lis actis dubitare me faciunt, iustamque occasio-
nem differendae potius, quam recusandae sub-
scriptionis praebent: quam libenter faciam, si
quae pro dubijs movi, ex Actorum veritate re-
moveantur, vel Actorum copia transmittatur.

De iure patronatus.

S V M M A R I V M.

Ius patronatus contra provisionem Apostolicam.

1. q. Gratia Apostolica ad beneficia an locum habeat
si partim sint iuris patronatus laicorum partim
Ecclesiasticorum.
2. Ius patronatus mixtum determinatur secundum ea
quae sunt Ecclesiae utiliora.
3. Patronus Clericus habet sex menses ad praesentan-
dum, laicus quatuor.
5. Rota Romana decisionibus an standum sit.

CONSILIVM CCCCLXIX.

A PARTI iuris est, quaecumque gratias
Apostolicas, reservationis, expectati-
vas, & provisiones non extendi ad be-
neficia, quae sunt de iure patronatus lai-
corum, ex fundatione, dotatione, aut construc-
tione, c. Cum dilectus de iure patron. can. Decernimus
xvi. q. 1. (quale est, de quo à consulentibus
quaeritur) idque etiam Regulis Cancellariae
Iulij Papae Tertij cautum reperitur: licet secus
sit de ijs, quae spectant ad ius patronatus cleri-
corum, c. unico in fine iuncta Gloss. fin. De iure patron.
lib. 6.

Quid autem futurum, si mixtum ius patrona-
tus pertineat ad clericos, & laicos? An ius patrona-
tus laicum, an contra ecclesiasticum censetur?
Variè sentiunt Doctores, nec satis conveniunt.
Sunt qui indistincte existimant censendum Ec-
clesiasticum, per tex. in c. unico vers. Ecclesiasticus
& ibi Gloss. De iure patron. lib. 6. his rationibus;
quoddam dignius ad se trahat minus dignum, c. Quid
in dubijs iuncta ibi Gloss. De consecrat. Eccles. vel alia-
ris; tum quoddam praerogativa unius eorum, qui in
communione veniunt, alteri debeat prodelle,
l. Si commune d. quemad. servie amitt. Quoniam
igitur iura Ecclesiastica multis modis superant
laicalia, utilius erit dicere, mixtum hoc ius non
à iure laico, sed Ecclesiastico, seu clericali deno-
minationem habere. Quam sententiam tradunt,
sequuntur, & probant post Glossam in d. c. unico, Fre-
dericus de Senis, consil. seu quasi. 65. incip. infra scrip-
t. vers. sexto dubitatio, & Rochus de Curte, in suo tract.
de iure patron. ad verb. primo. Quinimodò hoc amplius
tradit